

Inserati se sprejemajo in volja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
taka primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
tovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip
št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Občina sv. Križ pri Kostanjevici

je pokazala našim slovenskim občinam in sploh celemu narodu pravo pot, po kateri zmoremo dospeti do ravnopravnosti in naše nemško, oče urade prisiliti da spoštujejo naš jezik. Ta občina je namreč v občinski seji sklenila, da hoče samo slov. uradovati, in da zanaprej ne bo sprejemala nobenih nemških dopisov ne od sodnije, ne od davkarije, ne od okrajnega glavarstva, ali bolje, da se na take dopise ozirala ne bo. Ob enem je bilo županu naročeno, naj ta sklep naznani dotičnim uradom, da se bodo vedeli po njem ravnati.

To je enkrat možka beseda, in ravno zdaj na pravem mestu in v pravem času izgovorjena, ker čas nam ravno zdaj ni preveč neugoden, in če hočemo kaj doseči, zamoremo to zdaj, po prislovcu „kuj železo, dokler je razbeljeno.“

Mi smo že dostikrat razpravljali, da na tak način najprej pridemo do ravnopravnosti, ako se bomo zanjo dejansko potegovali, in ne samo teoretično. Marsikdo v principu zagovarja slovensko uradovanje, pa v praksi sam piše vse nemški, ter tako uradom povod daje, da se na njega sklicujejo. Koliko je advokatov na Kranjskem, da bi uradovali v domačem jeziku? Marsikdo zabavlja čez nemško govorjenje po uradih in zahteva, naj bi se domačini nastavili za uradnike med nami, da bi zamogli z ljudstvom govoriti; toda, ako sam v kak urad pride, govoril bo le nemški; in ker uradniki na tak način vidijo, da z nemščino lahko shajajo, ne marajo se mučiti z učenjem slo-

venskega jezika, in tako ostane vse pri starem, namreč pri nemškem uradovanju. Na tak način ne pridemo nikamor, mi moramo biti bolj odločni, in spoštovati moramo svoj jezik s tem, da mu prostor delamo, da zavračamo nemškutarenje po vseh javnih uradih, zavodih in krajih. V novejšem času so si vzeli nekteri narodni zavodi, kakor banka „Slavija“ in „Marijna bratovščina“ toliko poguma in odločnosti, da so uvedli slovenščino kot svoj poslovni jezik. Temu izgledu so se pridružili tudi nekteri posamezniki. Vendar nismo imeli dosti upanja, da bi se nemško uradovanje odpravilo, dokler so se kmečke občine čisto apatično in pasivno držale.

S toliko večim veseljem smo tedaj pozdravili sklep občine pri sv. Križu poleg Kostanjevice, ki ga nam je sporočil naš tamošnji dopisnik v zadnjem broju „Slovenca.“ To občino, na koje čelu morajo stati gotovo vrli možje, postavimo kot izgled vsem drugim slovenskim občinam, naj storé, kakor je ona storila. Naj sklenejo, da zanaprej nečejo nobenih nemških dopisov več iz uradnih, in če bi se jim taki še dalje pošiljali, ni treba nobenega ozira nanje jemati, ker se nihče ne sme in ne more siliti, da bi se zavoljo uradnikov nemški učil, in to tudi ne spada med dolžnosti županove. Bomo videli, ali bo birokracija nas ugnala, ali bomo mi njo prisilili, da rešpektira §. 19 drž. osn. postav, ki govori o ravnopravnosti jezikov.

Vlada nam zagotavlja ravnopravnost, v državnem zboru se ista pesem poje in delajo

taki sklepi, pa naši birokrati po Slovenskem so gluhi in slepi za vse te prikazni, za vse postave in ukaze, ki govore za naš jezik. Na noge tedaj slovenske občine po izgledu svetokrižke! Iz početka bo šla trda, imeli boste dosti sitnosti in zamere, ker vsak začetek je težak, pa končna zmaga bo gotovo na vaši strani.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 14. julija.

Kranjski deželni zbor je bil v torek sklenjen. Zadnja seja je bila še zelo viharna. Šlo je za naš slovenski jezik, kterega so nemškutarji izbacili iz deželnega odbora, zato so pa vpeljali nemščino v ljudske šole. Naši poslanci Klun, Detelja, Svetec, Zarnik so nemškutarjem na vsa usta povedali, kar jim gre. Gosp. Klun je svoj dobri govor končal z besedami: „Auf Nimmerwiedersehen in dieser Zusammensetzung!“ ter s tem izrazil misel cele dežele, da z nemškutarijo ne poznamo nobenega kompromisa. Če bo deželni zbor še enkrat v tej sestavi vkup prišel, bodo naši poslanci najbolje storili, ako popolnoma izostanejo, potem naj pa vladajo našo deželo Vesteneck, Schrey in Laschan, saj dolgo ne bo več trpelo. Če je nevtralnost naše vlade taka, da pusti nadalje zborovati ta nepostavni zbor, potem ne vemo, kaj bi rekli.

Slišal se je tudi stari „circulus vitiosus“ iz ust g. Dežmana, da slovenski jezik ni pripraven za uredovanje, ker mu manjka tehnič-

Pijanec.

Našim ljudem podomačil Vilinski.

II. Dražba.

(Dalje.)

„Pet tisuč forintov, upije brič, „kdo da več?“ Vse je bilo tiho. Zdaj reče tisti nepoznani človek, ki se je bil pripeljal v zadnji kočiji: „šest tisoč!“ Oparjeni jud usta široko odpre in draživca začudeno gleda in potem trepetaje pravi: „šest tisuč pa sto!“ In zopet reče tujec: „šest tisuč pa dve sto!“

Juda oblije pot samega strahu. On je vedel, da samo tisti more dražiti in kup više gnati, ki precej plača na mestu, v gotovini, kar presega dolg. Ali prekanjeni jud je vse to uradnikom dal, vso svojo gotovino, ko jih je bil podkupil, da bi kup pod ceno držali.

„Šest tisuč pa tri sto!“ reče jud tresoč se.

„Šest tisuč pa štiri sto!“ zaupije neznanec.

Jud se neznansko prestraši, dolgo pomišljuje, uradniki se pa vesele, da morajo juda usekniti, in pa da surovi mlinar več ne dobi; zato zaupije brič na sodnikov migljej:

„Prvi pot drugi pot, kdo da več? in“ —

jud se zgiba, kakor bi ga po trebuhu klatlo — „n tretji pot!“ Tujec pristopi, našteje sodniku

šest tisuč in štiri sto. Sodnik dá žalostnemu judu njegovih šest tisuč, sam si obdrži do dve sto za sodne stroške, ostalo pa Prašniku izroči. Sodnik ustavši reče osorno Janku: „Jutri zjutraj mora biti mlin prazen. Takaj je popis; kar ni popisane, to je vaše.“

Zatem se odpeljejo vsi, razun novega posestnika, ki ostane v mlinu in stvari ogleduje in ureduje. Bil je priljuden mož, miren tih človek, ki nesrečnemu Janku ponudi, ali ne bi hotel v mlinu ostati za prvega posla, toda Janko prevzetno odbije ponudbo, češ da bivši gospodar ne bode posloval in sploh se je do novega mlinarja surovo obnašal.

Stori se noč.

Skozi okno dan posije. Janko ni spal celo noč, hodil je po hiši sem ter tje, kakor kriva duša, ki nima nikdar pokoja. Zgodaj gre gor v sobo. Tukaj je klečala njegova žena z otroci pred britko podobno.

„Katinka!“ ji reče, „prišel je čas, ustani in da gremo!“

Ne spregovorivši besedice, ustane žena, uzame najmanje dete na roke, prime dečka, Janko pa dekletce, pa gredo molče ven iz hiše.

— Hladno jutro je, meseca decembra, solnce je sijalo na sneg, toliko da ne moreš gledati

pred-se, ker se vse blišči, drevje pa je bilo z ivjem potreseno, pa mrzel, leden veter je vlekel. Janko je držal hčerko za roko in šel po snegu, ki je škripal pod njegovimi nogami. Stopal je počasi in previdno, ker je otroku drsalo. Oziral se je na Katinko, ki je tudi varno hodila; najmlajša hčericica je imela dobro zavito, ki je mirno spavala pa konjička v rokci držala. Dečku ta hoja ni bila po volji, zlasti ker je imel nositi svoje šolske bukve. Janko je zmerom préd-se gledal srpih oči, premišljujoč, kamo bi jo krenil, saj nima nikjer doma. Naposled jo zavije tje gor na Jarovino. Ljudje so glave skozi okna moleli in stali na pragu, pa gledali Janka začudeni. Vsacega je v srce zbolelo, ako je tega Janka in pa tacega primerjal s tistim, ki se je vozil v svate. Kako velika sprememba! Šli so memo Debeljakove krčme. Posmehovali so se mu, drugi so se smejali, še drugi pa krohotali. Janko se je delal kakor da bi bil gluhi in slepi; šel je svojo pot, ni videl nič, ni slišal nič. Katinka se je v stran obrnila, memo te nesrečne hiše grede, v kateri je pokopana vsa njena sreča. Janko jo krene gori k razvalini, da si malo oddahnejo, toda pot tjekaj je bila nevtrta in slaba. Katinka je pokorno sledila in vso pot molčala,

nih izrazov; če bi se pa glasovalo za slovenske šole in za pravno akademijo, kjer bi se znali učiti ti tehnični izrazi, prepričani smo, da bo g. Dežman proti temu glasoval.

Tržaški deželni zbor bil je na nagloma sklenjen, in nemško-liberalni listi pišejo, da zavolj tega, ker so slovenski poslanci v sv. jeziku govorili. Štajarska „Tagespost“ celo piše, da je to „krakehlanje“, če kdo slovenski govori. Ubogi Štajarci, ki morate tak list brati! Izdaje ga pa Čeh dr. Svoboda; saj le reneгат zamore tako sramotiti svojo kri, tujec nikdar.

Govor štajarskega „fortšritlarja“ Walterskirchna, kateri je glasno izrekel, da ustavoverna stranka ni edina, ter ojstro grajal liberalni klub, naredil je v nemškutarskem taboru veliko zmešnjavo. Barona bi precej raztrgali, ko bi ne bil tako odličen ud te stranke. Mi ne bomo, kakor „Politik“ iz tega govora denarja kovali, ter priznamo, da je ustavoverna stranka vselej edina, kjer gre zoper nas Slovane. Naj bodo edini ali ne, mi moramo gledati, da jih premagamo, če so prav edini in složni. Naša moč leži v tem, da stoji narod za nami, za ustavoverci pa le nekaj prismojenih liberalcev, jedro ljudstva nemškega kakor slovanskega se ne zmeni zanje.

Govori se, da hočejo **federalisti** napraviti nekakov shod na Dunaji, kjer se bodo pogovorili, kako jim je nadalje postopati; mi mislimo, da je to izmišljiva dunajskih listov.

Tisti nemški „**schulverein**“, ki si je dal nalogo, ustanovljati nemške šole po slovanskih deželah, in tako dermanizirati in potlačiti slovanske narode, pričel je svoje delovanje. Tudi po slovanskih krajih ima mnogo udov, menda največ skrivnih, in nadejati se imamo v kratkem, da se bo tu pa tam kaka nemška šola ustanovila. Mi smo take misli, da je za vse to že prepozno. Če avstrijskih Slovanov niso mogli ponemčiti v tolikem času, ni misliti, da bi se jim to zdaj posrečilo, ko je slovanska samosvest tako probujena, in ko na tisoče agitatorjev paralizira vse napade nemško-narodnjakov.

V Brau je bil ces. kr. namestnik vitez **Kallina** slovesno pokopan. Udeležili so se pogreba mnogi odlični krogi, nemška in slo-

vanska društva, in tudi ministri grof Taaffe, dr. Pražak in baron Streit. Truplo so odpeljali v Gradec na rodbinski mirodvor. Moravski Čehi pričakujejo, da dobodo za namestnika Kallinovega vsaj pravičnega moža, če že ne Slovana.

Vnanje države.

Na Francoskem so pomilostili vse tiste komunarde, ki so bili zarad ustaje leta 1871 prognani. V istem času pa se preganjajo jezuiti. Spominjamo se pri tej priliki na jude, ki so vpili: „Barabo nam oprost, Krista pa križaj!“ Slučajno tudi na Francoskem zdaj judje vladajo, njim na čelu Gambetta. Ni toraj čudo, če se v Parizu isti glas sliši, kakor nekaj v Jeruzalemu.

Francoska vlada nema nič prave volje, spraviti se z orožjem nad Turka, ter hoče celo stvar Angležem prepustiti; ti pa niso dovolj močni za to.

Grški kralj se je v Berlinu izrazil, da ima popolno zaupanje na pomoč Evrope; ako bi pa ta ne pomagala, hočejo si Grki sami pomagati z lastno močjo.

Nasprotno pa se tudi **Turki** pripravljajo na boj. Oklicati hočejo „sveto“ vojsko zoper krščanske „nevernike“, in nabirajo že prostovoljce. Oni vedo, da morajo Evropo zapustiti, pa grozé, da se mora Evropa še prej v krvi kopati, prej da bodo Turki v Azijo nazaj šli.

Južno-amerikanska vojska med ljudovladami Kile, Peru in Boliva se bliža svojemu koncu. Kileneci so stali sami zoper Peruvance in Bolivijance, koji imajo mnogo več sveta in ljudi, pa Kileneci so vendar oba sovražnika premagali, ter zdaj narekujejo mirovne pogoje. Peruvanci in Bolivijanci bodo morali precej vojne odškodnine plačati, poleg tega pa se zavezati, da ne bodo več držali vojnih ladij. Misli se, da premagani ne bodo sprejeli tako sramotilnih pogojev, ter da bodo še enkrat poskusili vojno srečo.

Iz Kitajskega se poroča, da Kitajci niso tako vojske željni, kakor se po liberalnih, Rusiji sovražnih listih piše, ker imajo strah pred Rusi, in bi se jim menda predobro ne

godilo, ko bi ruskim junakom v pest prišli. Rusija je ona država, ki je poklicana, nesti krščansko kulturo v Azijo, in to nalogo izpolnuje častno in možato; ona ne vsiluje svojega jezika, in svojih postav, kakor Nemci, ampak ona pusti podjarmljenim narodom lastne kneze, pusti jim narodni jezik, ter le polahkoma vpljiva na-nje v smislu krščanske omike. Zato je pa tudi ruska vlada pri vsih narodih Azije priljubljena, in Indijci, pod angleškim jarmom zdihaajoči, še zmirom upajo, da jih bo „beli car“ odrešil.

Domače novice.

V Ljubljani, 15. julija.

(Deželni zbor kranjski) je v torek s 14. sejo končal svoje zborovanje. Kakor marsiktera je bila tudi ta seja zelo burna. Za namestnika v deželnem odboru je bil po odstopu gosp. dr. Poklukarja voljen iz kmetijskih poslancev skupine gosp. Peter Grasselli. Deželni predsednik gosp. Winkler je odgovoril na interpelacijo dr. Bleiweisa in tovarišev o slovenskem jeziku po c. kr. uradnih tako, da on iz lastne skušnje ne vé še natančnejega, a da je od 11 okrajnih glavarstev dobil poročila, da se s slovenskimi strankami uraduje slovenski; v drugem pa si bo vlada že prizadevala, da bo v prihodnje še bolje. O poročilu odseka za pregledovanje letnega poročila deželnega odbora je poslanec Syetec nasvetoval resolucijo, da je deželni odbor, priporočevaje deželnemu šolskemu svetu nemški jezik po večrazrednih ljudskih šolah, prekoračil svojo mejo in dotično postavo. Vnel se je buren razgovor, v katerem je deželni odbor od naših veliko grenkih, a zaslužnih slišal. O pol šestih zvečer se je končala seja, po kateri so nemškutarji še svojemu glavarju pokadili; ž njo je bilo končano tudi letošnje zborovanje z navadnimi običaji. Nadrobneja poročila o tej in prejšnjih sejah pridejo še.

(Deželni predsednik gosp. Winkler) se podá na Dunaj, potem pa na Dolenjsko ogledat si kraje po toči in nevihti poškodovane.

(„Sokola“ in ljubljanskih čitalničnih pevcev izlet v Kamnik.) (Konec.) Kako pa je bilo še le Kamniško mesto! Vse v narodnih in ce-

on tudi, otroci se pa tudi niso glasili. Spéhani so bili, ko dospejo na brdo. Janko sede na neko podrtino, pa hrupne solze se mu pa licu udero.

„Janko,“ reče Katinka, „pozabil si pipo, tobakov mehur pa kresilo; vidiš, tukaj je.“

Janko vzame te žalostne ostaline, pa jih položi na mokro zemljo.

Nobeden ne odpre ust in nekaj časa so tako molče sedeli.

Janko je gledal po dolini. S te podrtine je bilo moči vso dolino prav dobro ogledati. Kar zaklepečejo lopate na mlinskih kolesih po dolgem stanji. Že nekoliko mesecev so stala kolesa nepremaknjeno, kakor bi bilo vse ukleto. Janko si je brisal solze, spomnivši se, da on je kriv tolike nesreče, Katinki pa je srce žalosti pokalo. Janko je zrl na mlin, ki je bil nekaj njegov. Kar vidi, da Grabež pa jud gresta skupaj iz hiše in ta trenutek ga obhajajo vsakovrstne misli. Katinka je sedela poleg njega, rada bi ga bila tolažila, pa je bila sama utehe potrebna. Dolgo sta molčala, naposled spregovori zvesta žena:

„Janko, čemu si tako potr in obupan? Ako tudi smo vse zgubili, vendar ne zgublajmo zaupanja v Boga.“

„Kaj mi govoriš od zaupanja? kakšno

upanje imam jaz? ne misli tega, zá-me ni upanja. Otroci mi prezebajo, vse ude imajo otrpnjene in mraza premrte. Kam čemo? Berači smo. Smo, smo, Katinka, berači, pa še veliki; nesrečni berači smo. Vidiš žena, ti si bila tako dobra do ubogih, tako postrežna in radodavna, kaj imaš pa zdaj od tega? Zdaj pa si sama beračica. Le poglej naš mlin, najino blago, ki so nama ga zapustili oče in mati. Iz dimnika se kadi, kako visoko dim suklja s tujega ognjišča, kolesa se vrte in naš pes se pred vratmi prilizuje tujemu človeku. Mlin, v katerem sem rojen, prišel je v tuje roke. Tisti vrtič moj, ki si ga tako lepo gradila in pa malo njive okoli, vsa moja mlinarija — kje je? Oh, jaz nesrečni, nesramni, prokleti pijanec! Kje morem upati? kako morem zaupati? in pa v koga? kako naj se udam v božjo voljo?! — Oh, res, srečen sem bil, dokler sem bil nedolžen, dokler sem ponižno veroval in po-božno v cerkev hodil. Pač res, presrečen sem bil, zdaj spoznam. Zdaj ne morem verovati, dvakrat bi bil siromašen pa nesrečen, ko bi mogel verovati. Vidiš, tam je pokopališče, pa grob mojih milih staršev, na grobu pa križ blišči, pa v nebo kaže; križ sem dal jaz postaviti in pozlatiti, dokler sem bil še pri moči. Oh, moj oče, moja mati! Jaz sem vama kopal

grob s svojo nepokornostjo, s svojo nebrzdano-stjo. Kako rad bi zdaj pri vama bil! Pokaj nisem umrl, dokler sem bil nedolžno dete, kakor so mi pomrli bratci in sestre? Kje je moja sreča? Zdaj še za med ljudi nisem!“

Še dolgo se je oziral Janko na okoli. Na enkrat mu oči obstanejo na krčmi. Kar pretrese ga, lice si pokrije z rokama, vzdihne in pravi britko ihtec:

„Moj Bog, vse moram zapustiti, vse, za zmeraj, za zmeraj! Nič nimam, samega sebe še imam, drugim za nesrečo in napoto. Ko bi me zdaj videla oče pa mati! svojega Janka, dražega sina, ki sta ga tako rada imela, kako je zapravil njih dom, kako je od hiše spoden, pa se vlačí po svetu kakor potepuh! Prašnikov Janko, pijanec, zapravljivec, potepuh, berač in kaj še bom! Z doma spoden kakor pes se bom klatil okoli, brez hiše, brez gospodarstva. Oče, kje je vaš dom? Ni ga, sin ga je pognal! Zdaj bom sramota ljudem, prekletstvo otrokom, za spodtiko in napotje! Padel sem, propadel; vse me je minulo, na nič sem prišel! Katinka, bi greh ne bil, vzal bi risanco, pa ustrelil se. Tudi tebe sem storil nesrečno! Ti si vredna boljše sreče. Proketo pijanstvo! Da bi te nikjer ne bilo in pa nikdar!“

Katinka je trepetaje sedela z otrokom v

sarskih zastavah, posebno na Šutni je skoro z vsake hiše plapolalo jih po več in velikan-skih. Po sprehodu do srede glavnega trga se podá vse v čitalnico, po enajstih pa v cerkev na Šutno k maši, pri kateri je pel naš pevski zbor. Do ene so si potem Ljubljanci ogle-dovali mestice in okolico, ob eni se je pričel v čitalnici skupni obed, pri katerem se je sli-šalo mnogo zdravic, n. pr. presvitlemu cesarju, grofu Taaffeju, deželnemu predsedniku Wink-lerju, županu kamniškemu dr. Samcu, in na-rodni meščanom itd. Med tem so z Malega grada gromeli možnarji in godla je ljubljanska godba. Po obedu zopet sprehod po mestu, kjer so meščanske narodojakinje goste s šopki osi-pale, in po krasni okolici.

K „besedi“ na korist Dolenjcem je prišlo toliko ljudi, da ni bilo prostora za vse. Vršila se je „beseda“ vseskozi gladko in v občno pohvalo, prišli so k nji načelniki duhovništva in uradov. Čistega dohodka je bilo okoli 80 gl.

Vsi navdušeni in omamljeni po nepriča-kovanem slavljenju in zato neradi se poslové Ljubljanci od vrljih Kamničanov in Kamni-čank okoli devetih zvečer ter zasedejo vozove, kateri jih potegnejo proti Ljubljani. Med potom je še kratko mučenje v Mengši, tudi v Trzini še ljudje čakajo in v tihi noči zadonc „živijo“ proti nebu. Okoli polnoči smo bili zopet domá — polni prijetnih spominov ter še enkrat v duhu preživeli vse dogodke slavnega dneva.

Kaka sprememba! Pred malo leti še je „Kamnik pokrival nemškutarski slamnik“ gosp. „Johana“ Keceljna in njegovih, zdaj pa je pod novim županom gosp. dr. Samcem tako sijajno narodno mesto — izvzemši par starokopitnih Keceljnovih krčmarjev. Slava Kamničanom! Slava pa tudi Mengšanom, ki so se pod vrlim novim županom gosp. Ant. Skokom zdramili, slava Trzincem in njihovemu županu gosp. Ložarju, sploh pa hvala vsem, ki so nas po poti tako prijazno in bratovsko pozdravljali!

Pristaviti imamo le še, da je bil vseskozi najlepši red, čeravno velika množica ljudi skup. Bili smo namreč svoji med svojimi.

(Srednje šole) so z današnjim dnevom končane.

(Od Marijne bratovščine nekaj.) Lepa osnova te družbe se še zmirom premalo pri-poznava. Glavni nje namen je ta, da se človek, če umerje, lepo pokoplje. Pogreb, ki ga bra-tovščina priskrbi, je res lep; trije duhovniki spremljajo mrliča, v dveh farah zvonijo, na-paran je mrlič prav lepo, funtne sveče mu svetijo na poti v večnost. Pa to še ni glavna stvar. Za vsacega se berete po smrti dve sv. maši, in vsako leto se bere za vse žive in mrtve ude 40 svetih maš. Kdo se more zana-šati na svojo žlahto, da bo ona kaj storila za njegovo dušo po smrti? Žlahtniki le radi pre-moženje pobero, potem pa še čez ranjcega zabavljajo, če jim ni dosti zapustil. Marijna bratovščina pa skrbi za svoje ude, kakor skrbna krščanska mati, ker toliko žrtvuje za sv. maše in bo še več, ako se število udov pomnoži. Premoženja ima društvo 22.000, tedaj se ni bati, da bi družba kedaj likvidirati morala. Na čelu tega društva stoje možje, ki so porok za dobro gospodarstvo, narodni in katoliški mo-žaki, kakor predsednik J. Regali, odborniki Gašper Jemec, Drašler, Zupančič, Hribar; pregledovalci računov pa Grilec, Arzelin, Ha-derlap. Pa društvo ni samo za Ljubljano, vpiše se lahko vsak na deželi; ako umrje, pošlje se njegovim ljudem 20 gl. za pogreb, deležen pa je vseh društvenih maš, in že zavolj teh bi se moral vsak vpisati. Plačati pa ni treba več ko 50 kr. na leto. Naj bode toraj ta po-štena bratovščina vsem priporočena. Kdor se hoče vpisati, naj se oglasi pri predsedniku g. Regaliju.

(„Tagblatt“ in dež. predsednik.) Ne mine teden, da bi „Tagblatt“ ne napadel našega spoštovanega g. predsednika. Kar pa še sam ne more ali si ne upa povedati, to telegrafirajo njegovi patroni in sodelavci v dunajske liste. Pri vsem tem je le to čudno, da večina teh „ustavovercev“ Tagblattove stranke obstoji iz c. kr. uradnikov, tako Kaltenegger, Čuber, Gariboldi, Laschan in mnogo drugih. Ker Nem-cev na Kranjskem ni, in ker še celo Koče-varji ne marajo dosti za Dežmanarijo, zato ni koga najti, da bi sedanji vladi opozicijo delal, in zato morajo pomagati c. kr. uradniki, ki

jim je menda nemškutarija in ustaverstvo bolj pri srcu, kakor volja vlade, ktera hoče razpor med narodi pomiriti. Kdaj bo vendar vlada svojim organom nasproti kaj več eneržije po-kazala?

(„Brenclj“ št. 6.) ki je pred nekaj dnevi prišel na svitlo, podaja drobne črtice o ne-kterih nemčurskih poslancih, razen tega ima še mnogo družega mikavnega gradiva. Po-sebno dobro je oštel svojega sovražnika, ki mu je že v „Narodu“ marsiktero zabavljivo zapel. Slike ima tri, namreč dnželne sodnije predsednika gosp. Grčarja po nekdanjem „Pav-lihi“, preganjajočega §. 19, potem zelo dobro zadetega poslanca ljubljanskega mesta, gosp. vit. Schneida, ki ima na vrhici ljubljanskega zmaja, in barona Žvegeljna z grabljami, in barona Žvedeljna z grabljami, ktere je za Dež-manom prevzel, da jih kaže v državnem zboru. Ker je s to številko preteklo ravno prvo pol-letje, je ravno čas za naročevanje. List velja za pol leta 1 gl. 50 kr., za celo leto pa 3 gl.

Razne reči.

-- Neko Angleško pšenico (triticum turgidum) je nekdo na Ogerskem vsejal, ktera je navadno dobro obrodila. Iz enega zrna pognalo je po 16 do 17 bilk in vsak klas na bilki ima po 100 zrnov, tako da je iz enega zrna zrastle 1700 zrnov. Taka rodovitnost je skoro neverjetna; pa menda je morala biti po-sebna skrbljivost med rastjo.

— Nemške univerze so izdale svoje študentovske koledarje. Iz njih se razvidi šte-vilo učencev. Rostock jih ima 203, Münster 271, Jena 523, Marburg 587, Greifswalde 591, Königsberg 768, Heidelberg 809, Bonn 1099, Halle 1129, Vratislava (Breslau) 1255, Lipsko (Leipzig) 3093. Omeniti je treba, da so tu všteti tudi izvanredni poslušalci. Tedaj ima Nemčija nektare tako male univerze, da bi jih ljubljanska, ako se ustanovi, kmalo prekosila.

— Največi most na svetu se zida zdaj v Ameriki čez morski zaliv East River Delo vodi neki Nемец iz Švabskega, kateri je

naročji, z malo Maričko, ki začne jokati, druga dva otroka pa za njim: hudo jih je zeбло. Janko vstane, ozre se kakor preplašen in reče: „Kam pa čemo?“

Žena v stran pogleda, imela je solzne oči pa ihteti začela.

„Pojdimo tje dol v krčmo, krčmar mi je prijatelj, pri njem sem pustil marsikak forint, od mene je on veliko dobil.“

„Ne, Janko, ne! Krčmar se ti ruga, se norca dela. Anka je gledala skozi okno, pa grdo se je krobotala, ko smo šli memo. Kakor bi bila po trnih stopala, tako mi je bilo; kar mravlje so me spreletavale.“

„Kaj res? res se je smejala? Če je tako, pa moram dol. Siromašen sem res, da nimam, kar bi okoli prsta ovil, berač, toda Janko Prašnik sem pa še. Iz mene se norca delati, te pravice, pravim, pa še nima nobeden. Ne za en sold nisem nikogar okanil, nikogar nisem odril, oskubil. Kar sem pognal, je bilo moje. Le pojdi, Katinka; gremo dol.“

Janko, za božjo voljo, ne stori tega! Ali ni ta krčma prav tista hiša, v kateri se je spo-čela tvoja nesreča? Ondukaj si se naučil piti. Dan najine poroke si se napil, ondi si zgubil denar, pognal svoje gospodarstvo, ondi so te.... ondi so te na pogubna pota zvodili zli tovarši. Janko, ne očitam ti, ničesar ne, le

povem ti, kakor tvoja zvesta žena, ki ti vse dobro tako želi, kakor sama sebi. Res, Bog mi je priča, na vsem božjem svetu nimaš člo-veka, ki bi ti bolje želel in storil nego jaz. Janko, Janko, poslušaj me! Nikdar ne boš srečen, nikdar zadovoljen, ako ne popustiš hude navade, ako se ne odpoveš pijanstvu. Le poglej svoje uboge otroke, ki so beraški otroci. Janko, ne kliči nad-se predrzne jeze božje! Bog nas je že dosti kaznil.“

„Jaz pa pravim, da moram dol.“

„Oh, človek, ne nakladaš nam še več sramote.“

„Katinka, jaz sem mož in poznam, kako in kaj mi je storiti. Meniš li, da se ne morem brzdati in držati, kadar in kakor sam hočem?“

„Janko, kaj nisi bil mož, ko si se tolikrat v pijanstvu zgubil? Ako se moreš brzdati in držati, zakaj tega nisi doslej storil?“

„E, le pojdi, obljubim ti, da se ne bom več napil in opijanil, tu je moja roka.“

„Pa si mi že tolikrat dal roko, da ne boš, pa vendar nisi držal besede. Janko, ne verjamem ti, dokler mi dalje časa ne dokažeš, da si se res poboljšal.“

Janko na to nič ne odgovori in gre proti krčmi; žena je šla za njim zdihovaje z joka-jočimi otroci.

12. Prijatli.

Janko je stal pred krčmo ne vedoč, kaj bi. Nazadnje vendar prime za kljuko, odpre vrata pa gre noter. Krčmarjeva Anka se ga je ognila in mu šla spred oči. Krčmar je stal v veži in praskal se za ušesmi, češ, kaj bom neki počel s takim beraškim pivcem; in ko Janko pozdravi: „dobro jutro“, krčmar še ust ne odpre, da bi odzdravil, kakor se spodobi rekoč: „Bog ga daj.“ Reče pa: „gospodar Praš-nik, ne bote zamerili, jaz nimam v svoji hiši prostora za vas petero; ne morem vas kam djati, saj veste, da iz srca rad storim, prav iz srca rad, toda zdaj vas ne morem.“

„Tako tedaj? Debeljak!“ odvrne Janko raz-paljen, „za prodanega Prašnika nimaš stanovan-ja, za veselega in denarnega Janka si imel pa zmeraj dosti prostora, ako je tudi sabo privlekel celo kardelo tovaršev in pivcev. Kaj ne, zvita buča, zdaj si druge strune napela, češ, mlinar je zdaj berač, ker nima več rume-njaka, nima beliča pod palcem, ker si mu jih ti vse izsesal. Okanil si me, zdaj mi vrata pred nosom zaperaš? jaz poznam krčmarske muhe, pa me ne boš več okanil. Sram te bodi brezsrdnež, nisi vreden, da pljunem vá-te.“

(Dalje prib.)

izdelal tudi most čez Niagoro čez Ohio, po imenu Rößling. Most bo veljal 20 milijonov srebrnih tolarjev, tedaj toliko, ko cela naša velika železnica čez Arelsko goro, ki se ima v kratkem zidati. Most je dolg 1052 metrov širok pa 26 metrov; visi pa toliko nad vodo, da najvažne barke lahko pod njim jadrajo.

— Magnetna gora ni gola basen, ampak našli so na Švedskem res tako goro, ki ima v sebi mnogo magnetnega železa, in ga že pridno kopljejo.

— Zabavnika „Alte und neue Welt“ je prišel te dni na svetlo 16. snopič, ki obsega: Das Gastgebot zu Gömör. Der Antinons-Kopf. Novelle von L. v. Erlburg. Pater Lacordaire. Miniatur-Photographie eines modernen Dominikaner-Mönches. Von Reinhold Baumstark. Nordseebilder. 2. Von Tondern nach Tönning. Von Theodor Berthold. Wann die Nachtigallen schlagen. Von Dr. Wilhelm Reuter. Maria Theresia und das Heerwesen. Hausapotheke für's Volk. Das Hirtentäschlein oder Täschelkraut. Die Wegeriche. Von Dr. J. A. Schilling. Giotto. Von Franz vom Rheine. Skizzen aus Amerika. 5. Die Secte der „Second Adventists.“ Von J. von Einbeck. Die Kirmessfahrt nach Amsterdam. Frei nach dem Holl. des J. J. Cremer erzählt von Wilhelm Lange. Allerlei: Die Zahl der Juden. — Vertraul. Corresp. Unsere Bilder. Auflösung des Scherz-Rebus auf S. 640. — Sharade. — Rebus.

Podobe pa so: Das Gastgebot zu Gömör. Orig.-Zchg. von Ernst Pessler. — Bange Stunde. Von Ernst Hildebrand. Johann Baptist Heinrich Lacordaire. — Maria Theresia im Lager von Solenau. Nach dem Frescogemälde des Professors Karl Blaas. — Giotto. Orig.-Zchg. von L. Burger. — Maria von Burgund schwört, die städtischen Privilegien Brüssels hochzuhalten. Nach dem Gemälde von Emil Wauters. Mittelalterliches Schützenfest. Orig.-Zchg. von Karl Jauslin. — Vsako leto izide 18 snopičev, to je vsake 3 tedne eden z mnogimi podobami in oljnato brezplačno premijo „Leon XIII“, ali pa „angeljski pozdrav“, ki je vzlasti jako krasna in se more po 24 kr. snopič prejemati v vsaki knjigarni ali pa naravnost po pošti.

Deželni zbor kranjski.

Deveta seja 7. julija.

(Konec.)

Vesteneck zagovarja puhle predloge odsekov tako, da si od poslanca g. Svetca nakloni izdaten popravek. Vendar nemčurji sprejmo odsekov nasvet.

V daljnem razgovoru se gospod Svetec oglasi zoper preveliko oblast, katero po odsekovih nasvetih dobe okrajni glavarji čez župane. S samostolnostjo občin se nikakor ne vjema to, da bi se okrajni glavarji vtikali preveč v občinske zadeve. Pri nas ljudje gospoško spoštujejo, zato nikakor ne gre, da bi si okrajni glavarji spoštovanje spodkopavali s tem, da se tako pečajo s političnimi agitacijami. Tak okrajni glavar deli župane v dve vrsti: v nemčurske in narodne. Prvi delajo kar hočejo, glavar jim hodi na roko in kakih kazni se jim skoro ni bati. Vse drugače je z narodnimi. Tem dela sitnosti, jih strahuje, jim ukazuje razne reči, žuga jim z denarno kaznijo, če tudi le s tega namena, da bi kterega vjel in ga potlej prav hudo stresel. Zato se že vsak pošten mož brani županovega bremena in tako je zdaj težko dobiti dobrega župana. Iz teh vzrokov predlaga govornik, naj se preko tega predloga prestopi na drevni red.

Dr. Vošnjak graja to, da je ravno političen uradnik (Vesteneck) vselej poročevalec o postavah in občinskih zadevah. Nadalje ga ostro prijema, da je župane obrekoval in na poročevalskem stolu deželo našo zasramoval govoreč o črnih pikah, katerih je boje toliko na njih. A črne pike v naši deželi so bile le volitve v deželni zbor in kupčijsko zbornico, po katerih je prišla v ta zbor taka večina, kakor je zdaj. Ko še naprej prerašuje Vestenecka, se oglasi ta, češ, da tu sedi kot poslanec, ne pa kot okrajni glavar, a dr. Vošnjak nadalje vaje reče, da se od Vestenecka ne bo učil parlamentarnega takta, ter sklene s tem, da podpira Svetcev predlog.

Vesteneck, po vsem tem, kar je slišal, hudo razjarjen, ne ve drugega, ko da napade litijski občinski odbor zavoljo policije in nesnažnosti v Litiji in govori še druge reči, ki lete na poslance Pfeiferja, Svetca in Detela, ki so prisiljeni ugovarjati mu s fiktivnimi pravki. Pri glasovanju nemčurji vržejo Svetcev predlog, obvelja toraj odsekov predlog.

O daljni razpravi se oglasi gosp. Svetec in krepko zavrača Vestenecka zavoljo očitanja preslabe policije in prevelike nesnage v Litiji. Tam so namreč hiše vse na enem kupu, razen tega žandarmarijska postaja, toraj je za javno varnost dobro skrbjeno. Govornik pripoveduje potem neko dogodbo, ko so se fantje topli, a vodja žandar ni hotel dati pomoči rekši, da ima od okrajnega glavarstva strog ukaz. Za zdravstvene razmere je dobro skrbjeno, ker imajo dva zdravnika in lekarno. Edino nečedna so morda tu in tam gnojišča za hišami, a vendar po Litiji še ni takega smradu, kakor po nekaterih krajih v Ljubljani.

Za gosp. Svetcem govori Schreyev drug, dr. Schaffer, nekaj za odsekov predloge, za njim se pa oglasi gosp. dr. Poklukar, ki pravi, da v odsekovih predlogih kar vse mrgoli okrajnih glavarstev, skoro nič drugega ni v njih, kakor da bi bili okrajni glavarji zdravniki za vse. Če je kak okrajni glavar res dober, ga hodijo ljudje že sami prašati za svet, večina naših okrajnih glavarjev pa ne dela deželi na korist. Druge gosposke pa tudi rajše s tujci vlečejo, zato niso priljubljene. Mi hočemo mir imeti v svoji deželi.

Dežman se zopet spreha po „črnih pikah“ dežele in pravi, da to niso politične, ampak poboji itd. Razen tega govori še marsikaj, pa ni nobene vrednosti.

Njemu odgovarja gosp. Svetec, povdarja, da so vse te resolucije nepotrebne, ker ima deželni odbor že zdaj pravico zamudne župane priganjati za račune. Posebno ostro pa graja ravnanje one stranke, ki vse „črne pike“ naše dežele brž po časnikih svetu raztroblja in spravlja deželo v slabo ime. Kdor je pravdomoljub, takih reči ne bo razglašal po svetu, ampak jih tiho domá obžaloval.

Za njim govori še dr. Schaffer in Vesteneck, potem nemčurji sprejmo odsekov predlog.

Poslanec Lukman nasvetuje, naj se vlada prosi, da bi kak načrt postave o razdeljenju pašnikov predložila. Predlog se sprejme.

Ko je slednjič še Vesteneck govoril, se vsa ta točka sprejme.

Po tem sledé poročila finančnega odseka o proračunih kranjskih ustanovnih zakladov, ki brez ugovora obveljajo. Ravno tako obvelja dr. Vošnjakov predlog o oddajanju neozdravljivih revnih bolnikov iz bolnišnic v hiralnice, reši se tudi še nekaj peticij, potem pa je tajna seja o plači deželnih uradnikov.

V moji zalogi so ravno kar na svetlo prišle lepe bukve:

Lilija v Božjem vrtu

ali deviški stan, njegova lepota in pomočki ga ohraniti, in sicer četrtega pomnoženega natisa. Spisala sta te bukve častita gospoda L. Jeran in A. Zamejic po spisih sv. M. Alfonza Ligvorskega s pristavkom jutranjih, večernih, dvojnih mašnih, spovednih, obhajilnih molitev, dvojnih litanij — sv. rešnjega Telesa in lavretanskih — svetega križevega pota Leonarda Postomavriškega, raznih molitev v dosego potrebnih čednost in treh pesem v čast Mariji prečisti Devici. — Velja pa „Lilija“ na 14 polah v osmerki nevezana: 17 soldov, trdo vezana 32 soldov, v platnu vezana 40 soldov, v usnji 50 soldov, z zlatim obrezkom 70 soldov.

Dobiva se tudi v moji zalogi (3)

„Zlata šola“

ali bukve polne lepih nauk in molitev, ki jih je spisal častiti gospod Janez Volčič. Cena tem bukvam, ki imajo zunaj spodobudnih nauk in molitev za razne potrebe tri maše in sedem litanij, je usnjatim 85 soldov, in z zlatim obrezkom 1 gld. 20 soldov.

Matija Gerber,
bukvovez.

Ure

za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših iznajdbah, ne vlite, ampak z roko izdelane, proti polni garanciji in po najnižih cenah.

Janez M. Pogačnik.

(12) Podnart, Kropa, Gorenjsko.

Popravljam tudi stare ure na stolpih, jemljem plačo tudi v obrokih, in cenik pošiljam vsakemu brezplačno.

Petelinov Janez.

Povestica iz ne še preteklih časov.

Ta v „Slovenca“ priobčena povest iz domačega življenja je zdaj prišla na svetlo v posebni 160 strani debeli knjižici in se dobiva pri Jak. Aléšovcu v Ljubljani (ključarske ul. št. 3) mehko vezana po 40 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih pa naroči najmanj 5, ne plača nič poštnine.

Razen te knjige se pri Jak. Aléšovcu dobiva, dokler je še kaj iztisov:

Ljubljanske slike. Podoba ljubljanskega svetá pod drobnogledom. Mehko vezane po 60, trdo vezane po 70 kr.

Nemški ne znajo. Burka v enem dejanju. Mehko vezana 30 kr.

Orgle

(2)

10 premenov, dobro ohranjene, so naprodaj. Cena 250 gld. Oglasiti se je v Trebelnem, pošta Mokronog (Nassenfuss) na Dolenjskem.

Izurjen

organist in cerkovnik,

ki že dalje časa to službo opravlja ter je pred dvema letoma orglarsko šolo z dobrim vspehom dovršil, išče primerne službe. (2)

Več se izve pri opravništvu „Slovenca.“

Telegrafične denarne cene 13. julija

Papirna renta 72.85 — Srebrna renta 73.50 — Zlata renta 88.15 — 1860letno državno posojilo 133 — Bankine akcije 830 — Kreditne akcije 280.20 — London 117.95 — — Cox. br. eskini 5.55. — 20-trankov 9.36.